

SPORTO SEKTORIUI BŪDINGŲ GEROJO VALDYMO PRINCIPŲ, SIETINŲ SU SPORTO ORGANIZACIJŲ ETIKOS KODEKSŲ NUOSTATOMIS, TAIKYMO REKOMENDACIJŲ SAĖVADAS

PROJEKTO VYKDYTOJAS: LIETUVOS SPORTO FEDERACIJŲ SAJUNGA (TOLIAU – LSFS)
PROJEKTAS: „SPORTO SEKTORIUI BŪDINGŲ GEROJO VALDYMO PRINCIPŲ TAIKYMAS LSFS NARIŲ IR JŲ
SPORTO ORGANIZACIJOSE“,
(Pagal 2021 – 03 – 12 Valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartį Nr. 13-NOBP01327/2021)

Projektui lėšas skyrė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Turinys

Įvadas	3
Įžanga.....	5
Sporto etikos kodekso tikslai	5
Sporto etikos kodekso tikslinė grupė	7
Sportinis draugiškumas (sportui draugiška asmenybė, sportininkystė)	7
Sporto etikos vertybės.....	7
Atsakomybė	8
Įsipareigojimai sporto etikai.....	10
Asmenys, turintys kompetencijos sporto srityje	10
Aukšto meistriškumo sportininkai	11
Tėvai ir globėjai	12
Švietimo įstaigos ir mokytojai	12
Treneriai.....	13
Teisėjai ir arbitrai.....	14
Gydytojai ir sportininkų sveikatos specialistai	14
Sporto organizacijų vadovai ar sporto vadybininkai.....	16
Sporto federacijos	17
Asociacijos, klubai, kolektyvai ir sporto draugijos.....	18
Sporto / verslo atstovai.....	19
Žiūrovai ir sporto aistruoliai	20
Savanoriai	20
Laidų sporto tema organizatoriai ir (arba) rengėjai.....	21
Žiniasklaida.....	21
Apibendrinimas.....	23

Įvadas

Helenistinio laikotarpio graikų mąstysena tapo kaip etinio mąstymo orientyras, kuris tam tikru būdu sąlygojo žmogaus žinias ir elgesį įvairiais aspektais. XIX amžiaus pabaigoje kartu su Pierre'u de Coubertinu sporto srityje galime rasti pirmuosius principų ir vertybių, kurios įkūnytos „olimpinėje dvasioje“, apmąstymus.

Tai apima rekomendacijas, kurių sportininkai turi laikytis prisiimdami olimpinį įsipareigojimą, kuris įgyvendinamas garbingu elgesiu, tokiu kaip draugystė, linksmumas, abipusė parama, abipusė pagarba, gebėjimas ir laimėti ir pralaimėti bei, suvokimas kaip svarbu tiesiog varžytis.

Visai neseniai, už olimpinio judėjimo ribų, už sportą atsakingi Europos ministrai, susitikę savo 7-ojoje konferencijoje 1992 m. gegužės mėn. Rode, priėmė Europos Tarybos sporto etikos kodeksą, kurio tikslas buvo sukurti tvirtą etinę sistemą kovai su šiuolaikinės visuomenės spaudimu, susijusiu su sportu, kuris įrodo, kad yra kilusi grėsmė tradicinėms sporto vertybėms, grindžiamoms sporto principais.

Tuo metu buvo teigiama, kad sportas yra sodrinantis sociokultūrinis visuomenės ir tautų draugystės užsiėmimas, skatinantis socialinę sąveiką ir leidžiantis žmonėms geriau pažinti save, išreikšti save, veikti ir tobulėti iki pilnatvės.

Tačiau buvo pabrėžta, kad šie poreikiai bus visiškai pilnai išpildyti, patenkinti tik tuo atveju, jei bus griežtai laikomasi etikos principų.

XIX konstitucinės vyriausybės prioritetas, kalbant apie viešąją sporto politiką, yra dar kartą patvirtinti etikos svarbą sporte, turint omenyje, kad sportas šiais laikais susiduria su nuolatinio dialogo su etika iššūkiu, įvairiais scenarijais ir etapais, apimančiais milijonus žiūrovų ir dalyvių. Daugelis šių etapų yra labai reiklūs, kai kišasi socialinės, rinkos ir konkurencijos jėgos, verčiančios neišvengiamą „pasirinkimą“, kurį ketinama vykdyti, įgyvendinti etikos keliu.

Be egzistuojančių gerojo valdymo principų sporto sektoriui būdingų gerojo valdymo principų taikymas padėtų stiprinti ne tik NVO sporto sektorių, jo bendradarbiavimą, tarpusavio komunikavimą, tačiau didintų sporto organizacijų darbo efektyvumą, atstovauti visuomenės interesams valstybės ir savivaldybių institucijose bei leistų sporto organizacijoms organizuoti kokybiškas ir viešosios politikos viziją atitinkančias veiklas nacionaliniu bei savivaldos lygmeniu.

Rekomendacijų sąvadas padės atskleisti skirtingas sporto sektoriui būdingų gerojo valdymo principų taikymo iniciatyvas bei strategijas, jų valdymo mechanizmus bei jų įgyvendinimą, o taip pat leis išsiaiškinti kokių praktinių žinių bei kompetencijų reikia mūsų šalies sporto organizacijoms, norint kokybiškai įsidiesti ir taikyti sporto sektoriui būdingų gerojo valdymo principų sistemą sietiną su sporto organizacijų etikos kodeksų nuostatomis.

Ižanga

Šiuolaikinė visuomenė, kuriai didelę įtaką daro pasaulinės žiniasklaidos pateikiami elgesio modeliai, apeliuojantys į pasaulines vertybes, galią ir pinigus, tačiau viršijantys, t.y. neretai peržengiantys, moralės, etikos ir elgesio principus, galėtų ir svarbiausia, jog turėtų, apibrėžti ir įtvirtinti savo elgesio normų kelią pagal moralines ir etines vertybes.

Sportinė veikla dėl savo akivaizdžios socialinės ir kultūrinės naudos ir teikiamos gerovės ne tik sporto bendruomenei, bet ir visuomenei yra, taip galima pavadinti, „privilegiuota“ priemonė, kurios dėka galima vis labiau padėti praktiškai išryškinti ir įgyvendinti etines vertybes, kurios pagal savo pobūdį turėtų būti pavyzdys, kuriuo turėtų vadovautis ne tik sporto bendruomenė, bet ir kiti visuomenės sektoriai.

Šiandien sportas yra ir vis labiau turėtų būti vertinamas, kaip tikra laisvės mokykla ir autentiška pilietiškumo mokykla.

Atsižvelgiant į tai, kad kai kuriose šalyse sportas jau dabar yra viena didžiausių industrijos šakų, prisidedančių prie nacionalinės gerovės puoselėjimo, todėl būtina sukurti sporto sektoriui būdingų gerojo valdymo principų vadovą, kuris būtų pateiktas sporto etikos kodekso išraiška, kuriame būtų skatinama ir reguliuojama gera sporto praktika ir saugomas sportas, socialinis-edukacinis ir bio-psycho-socialinis jį supančios vertybės.

Sporto etika yra praktika, kurią sąlygoja suinteresuotųjų šalių požiūris ir įsitikinimai. Pagrindinė mokymo priemonė yra pagrįsta pavyzdžiu, kurį gali gauti visi, norintys ir siekiantys atitinkamai didinti šias vertybes puoselėjančių asmenų skaičių.

Sporto etikos kodeksas, visų pirma, yra lyg reklaminė juosta, kurioje pateikiamos, nurodomos pagrindinės teisingo sportinio elgesio vertybės, kurios, be kita ko, apibrėžia ir gerojo valdymo principų sporto sektoriuje taikymo būtinybę.

Sporto etikos kodekso tikslai

Pagrindiniai šio kodekso tikslai apima ne tik idėją nustatyti esminius etikos standartus sporte, bet taip pat ir siekį patvirtinti komplektą gerųjų papročių ir patirčių, gerojo valdymo principų, žmogaus vertybių pagrindų sporto srityje.

Pagal 2018 m. spalio 18 d. Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymą 19 straipsnio, 6 punkto nuostatas sporto organizacijos norinčios gauti valstybės ir (ar) savivaldybių biudžetų lėšų aukšto meistriško sporto programai įgyvendinti privalo savo įstatų nustatyta tvarka patvirtintą etikos kodeksą ir veiklos dokumentuose turi būti įtvirtinusi atsakomybę už etikos ir Pasaulinio antidopingo kodekso pažeidimus, manipuliavimą sporto varžybomis, brutalų elgesį sporto varžybų metu. Tačiau ar tik aukštame sportiniame meistriškume turi būti laikomasi sportinio etikos kodekso principų?

Kalbėti apie etiką sporte reiškia susitelkti ties vertybėmis, kurios visiems dalyvaujantiems sportinėje veikloje, sportiniame judėjime, turėtų būti pristatomos atitinkamų specialistų, savo srities profesionalų, kad sportas galėtų būti tikra švietimo jėga, siūlanti integraciją ir socialinę įtrauktį. Be to, visa tai prisideda prie visų žmogiškųjų galimybių plėtojimo ir didina visų su sportu susijusių asmenų supratimą apie atsakomybę rodyti lojalų elgesį, kadangi būtent tai gali tapti teigiamu pavyzdžiu, teigiamu modeliu jaunimui.

Sportinis draugiškumas yra būtinas norint sėkmingai skatinti ir plėtoti sportą, be to, jis yra vienodai naudinga tiek individualiems asmenims, tiek sporto organizacijoms ir visuomenei. Etikos principais paremtas sportas yra patrauklesnis, motyvuojantis, turiningesnis ir naudingesnis visiems tame dalyvaujantiems.

Šiuo atveju, ypatingas dėmesys skiriamas visų asmenų, dalyvaujančių puoselėjant bei perduodant sporto vertybes ir etikos principus, atsakomybei, tam, kad būtų galima sukurti orientacinę sistemą, skirtą atkreipti vaikų ir jaunimo dėmesį, kadangi tokia sistema leistų jiems atsakingai pasirinkti, kuomet susiduriama su bet koku spaudimu ar galima neigiama įtaka, kylančia sporto sektoriuje.

Todėl atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, toliau bus apibrėžta šio kodekso tikslinė grupė ir paaiškinta įvairių asmenų, susijusių su sporto judėjimu, atsakomybė, kad būtų įtvirtintas įsipareigojimas, kuris atspindi sporto judėjime aktyviai dalyvaujančių asmenų ketinimus, tam, kad šis sportas taptų dar atsakingesnis, lojalesnis ir labiau gerbiantis sportininkus bei kitus sportiniame judėjime dalyvaujančius ir veikiančius asmenis.

Sporto etikos kodekso tikslinė grupė

Šio kodekso gavėjai, t.y. tikslinė grupė, yra visi, kurie tam tikru būdu užsiima ir propaguoja sportą, pvz., sportininkai, treneriai, arbitrai, teisėjai, sveikatos priežiūros specialistai, vadybininkai, žurnalistai, pedagogai, globėjai, sporto organizacijos, verslo agentai, žiūrovai ir sirgaliai.

Atsižvelgiant į tai, kad iš esmės etikos principai yra taikomi visiems asmenims, susijusiems su sporto plėtojimu, vystymu, todėl būtina galvoti ir kalbėti apie etikos principus konkrečiu, specifiniu būdu, t.y. tiesiogiai su sportu susijusių asmenų požiūriu, taip formuojant aišką pavyzdį jaunajai kartai (jaunimui).

Sportinis draugiškumas (sportui draugiška asmenybė, sportininkystė)

Sportinis draugiškumas apima platų vertybių ir principų spektrą, į kuriuos būtina atsižvelgti ir pajusti praktikuojant sportą. Tai yra vertybių rinkinys, skirtas teigiamų prasmų apie sporto judėjimą įdiegimui išryškinimui ir, be kurio, sportas praranda savo pagrindinį tikslą - prisidėti prie darnaus ir bendro žmogaus vystymosi.

Sporto „dvasią“, sportinį draugiškumą turėtų jausti visi sporto judėjime dalyvaujantys asmenys, kadangi būtent jie ir yra pagrindiniai elementai, rodantys pavyzdį jaunajai kartai. Pažymėtina, kad sportinis draugiškumas turėtų būti vykdomas ir puoselėjamas tiek sporto varžybose, tiek už jų ribų, sporto judėjimas turėtų būti orientuotas į sportinio draugiškumo puoselėjimo ir gerųjų pavyzdžių praktiką, kuri ir turi būti sporto „stuburu“.

Todėl sportininkystė (sportinis draugiškumas, sportui draugiška asmenybė) reiškia pagarbą kodeksams, nuostatoms, duoto žodžio (pažado) ir prisiimtų įsipareigojimų laikymusi, visišką atsisakymą naudoti bet kokias priemones ar metodus, net jei jie ir yra teisėti, siekiant laimėti ar įgauti pranašumą meluojant ar bandant išsisukinėti, kuomet tokiu būdu gali būti padarytas neigiamas poveikis, neigiama įtaka kitiems, su sportu susijusiems asmenims.

Sporto etikos vertybės

Sportas savo prigimtimi įgalina ir skatina lavinti ir tobulinti asmens asmenines ir socialines vertybes. Kadangi vertybės, kurios taikomos ir puoselėjamos sportiniame judėjime, per sportą, yra lengvai perkeliamos, pritaikomos ir kiekvieno iš mūsų kasdieniniame gyvenime.

Reikėtų nepamiršti, kad, be visiems piliečiams (visuomenei) būdingų bendrųjų vertybių rinkinio, yra ir vertybių, kurios dėl savo pobūdžio ir specifikos yra būdingos būtent sporto praktikoje, sportiniame judėjime. Visų pirma, šios: pagarba taisyklėms ir varžovui, arbitrams arba teisėjams; sąžiningas žaidėjas, švarus žaidimas; tolerancija; draugystė; tiesa; rezultatų priėmimas; žmogaus orumo pripažinimas; bendras suvokimas apie savo būvimą čia ir dabar; atkaklumas; drausmė; socializacija; sveikos gyvensenos įpročiai; abipusė pagalba; atsakomybė; sąžiningumas; nuolankumas; lojalumas; pagarba savo kūnui; nešališkumas; bendradarbiavimas ir socialinės įtraukties gynimas visais aspektais.

Šiame kodekse atsižvelgiama į tris esminius aspektus:

a) Sporto etika visais aspektais, ypač kaip priemonė užkirsti kelią socialiniams reiškiniams, kurie bet kokia forma ar lygiu kelia grėsmę sporto esmei, pavyzdžiui: smurtas; dopingas; rasizmas; ksenofobija; socialinė diskriminacija; ir visi veiksmai ir (arba) neveikimas, klaidingai pateikiantys ir aiškinantys sporto tiesą.

b) Švietimas per sportą, kaip būdas skatinti daugelio žmogaus vertybių puoselėjimą ir vystymą, taip pat kaip būdas apginti sveikos gyvensenos įpročius, aplinką, žaidimų zonas, laisvalaikį ir sportą. Šiuo švietimo aspektu sporto suinteresuotosios šalys prisiima didelę atsakomybę rodydamos pavyzdį, ypač jaunajai kartai.

c) sąžiningas žaidimas / švarus žaidimas sporte, skatinantis pagarbą, bendrąją prasme, ir griežtą taisyklių laikymąsi, taip pat draugystę, abipusę pagarbą ir nuoširdų bendravimą su visais, su kuriais susiduriama sporte, ypač priešininkų atžvilgiu.

Atsakomybė

Norint užtikrinti sporto etikos principų laikymosi ir etikos kodekso veikimo pastovumą, būtina, kad kiekvienas prisiimtų asmeninę atsakomybę. Šio rekomendacijų sąvado paremto sporto organizacijų etikos kodeksų nuostatomis esmė yra – savanoriškas asmenų, susijusių su sportu, įtvirtintų sporto etikos principų laikymasis, betarpiškas siekis ir ketinimas įgyvendinti mechanizmus, užtikrinančius pagarbą sporto etikai.

Pažymėtina, kad siekiant plėtoti ir užtikrinti sporto etikos principų laikymosi pastovumą, Vyriausybė taip pat turi prisidėti, t.y. Vyriausybės pozicija ir, žinoma, aktyvūs veiksmai bei pagalba, siekiant įgyvendinti įtvirtintas priemones, leidžiančias asmenims, susijusiems su sportu,

priimti mechanizmus, skatinančius kurti sporto taisykles ir savireguliaciją sporto skatinimo įstaigose, ypač sporto federacijose, yra labai svarbi. Taip pat svarbu pažymėti, jog kiekvienos viešosios, viešojo administravimo įstaigos, nevyriausybinės organizacijos ar savivaldybės administracijos, turinčios kompetenciją sporto srityje, pareiga yra kiekvienu sporto sezonu užtikrinti, kad visos veiklos, susijusios su sportu (aukšto meistriško sportininkų rengimas bei neformalus ugdymas ir/ar fizinis aktyvumas) būtų vykdomos laikantis Sporto etikos kodekso nuostatomis bei vadovaujantis gerojo valdymo principais.

Sporto organizacijos turi patvirtinti taisykles, kuriose, visų pirma, būtų aiškiai apibrėžtas ir, be abejonės, pabrėžiamas etiškai teigiamas elgesys. Sporto renginių organizatorių, sporto federacijų, lygų, sporto klubų, švietimo įstaigų, sporto skatinimo asociacijų ir kitų organizatorių atveju, vykdoma su sportu susijusi veikla turi atitikti galiojančius teisinius standartus bei teisės aktus, susijusius su sporto etikos apsauga, sporto etikos principų laikymusi, ypač atkreipiant dėmesį į atitinkamų drausminių priemonių taikymo taisykles, reglamentavimą.

Sporto agentai, ar sportininkai, treneriai, teisėjai, arbitrai, sveikatos priežiūros specialistai, vadovai, žurnalistai, pedagogai, globėjai, sporto įstaigos, verslo agentai, žiūrovai ar net sirgaliai, turėtų priimti, užtikrinti ir laikytis visų etiško pobūdžio taisyklių, t.y. sporto etikos principų, ypač atkreipdami dėmesį į tai, kad kiekvieno iš jų elgesys ir veiksmai vertinami kaip visos sporto bendruomenės ar netgi visuomenės apskritai. Taip pat pažymėtina, kad visi šie, aukščiau išvardinti asmenys, siekiant supažindinti jaunimą su šiame kodekse nustatytais vertybėmis ir principais, turėtų dalyvauti sporto etikos sklaidos procese tiek mokyklos veiklos lygmeniu, tiek bendradarbiaujant su organizacijomis įgyvendinant švietimo projektus.

Puikus būdas asmenims, susijusiems su sportine veikla, vykdyti šias pareigas yra tiesiog prisiimti atitinkamus įsipareigojimus (pasižadėjimus) dėl šių vertybių (etikos principų) puoselėjimo ir skatinimo. Norint tai įgyvendinti, turėtų būti parengtos veiksmingos gairės, sudarančios, nustatančioms minimalų elgesio pagrindą įvairioms suinteresuotosioms šalims.

Bet kokia sportinio elgesio forma, nesvarbu, ar ji yra konkurencinio pobūdžio, ar ne, yra prasminga tik tuo atveju, jei ji organizuojama ir įgyvendinama oriai, su pagarba kitam ir sąžiningumu visų dalyvių atžvilgiu, naudojant tinkamą „Sportinio draugiškumo“ formą.

Visi sporto renginių dalyviai - sportininkų šeimos nariai, žiūrovai, sporto renginių organizaciniai pagalbininkai, administracijos ir kt. - turi nepamiršti, kad sportas ir visa su sportu susijusi veikla

visada turi būti vykdoma laikantis etikos principų. Todėl visi: tiek sportininkai, tiek su sportine veikla susiję asmenys, tiek sporto renginių dalyviai turi laikytis, skatinti ir ginti etikos kodekse apibrėžtus šio kodekso tikslus. Taigi, kiekvienas asmuo privalo įsipareigoti prisiimti bei skatinti šio kodekso principus ir vertybes.

Įsipareigojimai sporto etikai

Įsipareigojimas sporto etikai savo prigimtimi yra ne tik bendras konkretaus elgesio sporte principų išdėstymas, bet ir bet kuriuo gyvenimo momentu reikalingas elgesys, paremtas gyvenimiška patirtimi visame tame, su kuo sportas sąveikauja ir yra susijęs.

Šį, aukščiau paminėtą įsipareigojimą prisiima visi subjektai, kurie tam tikru būdu yra susiję su sportu, o visų pirma, tai toliau išvardyti asmenys, t.y. tie asmenys, kuriems svarbu ne tik prisiimti, bet ir besąlygiškai laikytis bei savo veikloje vadovautis žemiau pateiktais įsipareigojimais

Asmenys, turintys kompetencijos sporto srityje

- ✓ Sporto etikos labai įgyvendinti teisės aktus ir kitas priemones;
- ✓ Skatinti ir ginti sportą, kaip visuotinę teisę, taip pat jo pedagoginius ir švietimo aspektus;
- ✓ Skatinti sporto praktiką, atsižvelgiant į jo etines vertybes;
- ✓ Užtikrinti sąžiningumą sporto renginiuose ir varžybose;
- ✓ Užtikrinti, kad yra teisinių mechanizmų, leidžiančių teisingiau paskirstyti išteklius sportui ir tuos, kuriuos jis sukuria;
- ✓ Skatinti, atpažinti, palaikyti ir atskirti gerąją praktiką sporto etikos srityje;
- ✓ Skatinti sporto etikos modulio įtraukimą į pradinių ir vidurinių mokyklų programas;
- ✓ Teikti paramą sporto etikos iniciatyvoms ir veiksams, visų pirma, įsteigiant Nacionalinį sporto etikos apdovanojimą, kurį kasmet skirtų Vyriausybė;
- ✓ Skatinti nuodugnius sporto etikos tyrimus ir mokslinius tyrimus, susijusius su sporto etikos prasme ir įvairiais naudojimo būdais;
- ✓ Skatinti federacijas ir kitas sporto organizacijas nustatyti savo Sporto etikos kodeksus, ypač laikantis šių rekomendacijų pateiktų *Sporto etikos vertybių*, taip siekiant suteikti viešumo bei matomumo visuomenėje.

Aukšto meistriško sportininkai

- ✓ Laikykitės žaidimo ar varžybų taisyklių;
- ✓ Atsisakykite ir pasmerkite sukčiavimą ar manipuliavimą rezultatais, visada pasisakydami už sportinę tiesą;
- ✓ Visada stenkitės varžybų metu padaryti viską ką galite geriausiai, kas priklauso nuo jūsų, neatsižvelgiant į varžovą;
- ✓ Laikykite sporto varžovus partneriais, o ne priešais, elkitės su jais mandagiai ir su pagarba;
- ✓ Gerbkite savo ir oponentų kūną, apsaugokite juos nuo bet kokios žalos jų fiziniam ir psichiniam vientisumui;
- ✓ Atmeskite / atsisakykite dopingo bet kokia įmanoma forma, taip apsaugodami savo sveikatą ir išsaugodami sportinę tiesą.
- ✓ Pripažinkite savo oponentų vertę ir pasveikinkite juos laimėjus žaidimą ar varžybas. Neieškokite pasiteisinimų ir nelaikykite pykčio dėl pralaimėjimo, bet, priešingai, mokėkite pralaimėjimą naudoti kaip tobulėjimo priemonę;
- ✓ Mokėkite laimėti: besidžiaugdami pergale / laimėjimu, išlaikykite ir nuolankumą bei paprastumą ir vertinkite, gerbkite bei pripažinkite kiekvieno iš tų, kurie buvo nugalėti, pastangas;
- ✓ Gerbkite kitus sporto dalyvius (darbuotojus) (vadybininkus, trenerius, teisėjus, arbitrus ir kt.) ir žiūrovus bet kokiomis aplinkybėmis, tiek varžybų metu, tiek už sporto aikštės ribų, elgdamiesi su jais pagarbiai ir mandagiai;
- ✓ Būkite pagarbūs ir teisingi visiems subjektams, teikiančioms aptarnavimo sporte paslaugas.
- ✓ Atminkite, kad kai pasieksite geresnių rezultatų, jūsų įsipareigojimai sporte, sporto etikai bus didesni, nes tai taps viešu etikos pavyzdžiu visiems, ypač jaunesniems žmonėms, jaunajai kartai;
- ✓ Tinkamai susipažinkite ir laikykitės savo organizacijos Sporto etikos kodekso reikalavimų bei nuostatų.

Tėvai ir globėjai

- ✓ Perduokite, perteikite savo vaikams ar auklėtiniams (globotiniams) sporto prasmę, tikslus bei jo vertybes, žvelgiant iš žmogiškumo perspektyvos bei atsižvelgiant į tai, ką sportas, sportininko elgesys pasako, atspindi apie visuomenės, šeimos ir socialinius santykius;
- ✓ Gerbkite sporto teisėjų, arbitrų, stebėtojų, sekretoriato ir kitų, atsakingų už žaidimo ar varžybų taisykles, jų priežiūrą, trenerių, vadybininkų ir kitų sporto dalyvių, agentų sprendimus;
- ✓ Supraskite ir aiškiai išaiškinkite savo vaikams ar auklėtiniams (globotiniams), kad reikia praktikuoti etines vertybes ne tik varžybose, bet ir už jų ribų;
- ✓ Papasakokite savo vaikams ar auklėtiniams (globotiniams) apie kovos su dopingu problemą, ypač apie jaunų sportininkų pareigas ir teises bei informuokite jų bendrosios praktikos gydytojus, kad jie yra sportininkai;
- ✓ Įskiepykite savo vaikams ar auklėtiniams (globotiniams) sporto dvasią, kad sporto esmė yra ne apdovanojimų gavimas ir jų rodymas, tačiau mintis, kad sportinė veikla puikiai prisideda prie jų sveikatos ir pilietinio mokymosi;
- ✓ Skleiskite ir kartu su savo vaikais ar auklėtiniais (globotiniais) aptarkite bei sekite gerus pavyzdžius, įvykusius sporte ir gyvenime;
- ✓ Užmegzkite tinkamu ir bendradarbiavimo santykius su kitų sportininkų tėvais ir globėjais.

Švietimo įstaigos ir mokytojai

- ✓ Mokykite ir perteikite mokiniams sporto etikos vertybes;
- ✓ Savo specialiais patarimais iš techninės pusės suteikite prasmę sporto etikos vertybėms;
- ✓ Supažindinkite su mokyklų ir universitetų sporto veikla, pristatant ją, kaip priemonę, skatinti sporto etiką švietimo bendruomenėje;
- ✓ Skatinti, skleisti ir praktikuoti visuotinį žmogiškųjų vertybių mokymą, kai etikos principais grįstas praktikuojamas sportas yra įrankis ir speciali priemonė šiam tikslui pasiekti.

Treneriai

- ✓ Gerbkite bet kokiomis formomis, nuolatos bei vienodai visus sportininkus, už kuriuos esate atsakingi, saugodami jų sveikatą ir fizinį bei psichinį vientisumą;
- ✓ Skatinkite sportinį draugiškumą tarp sportininkų, taip pat ir per treniruotes;
- ✓ Gerbkite ir laikykitės techninių sporto taisyklių ir kartu stenkitės prisidėti prie jų kokybinio tobulinimo;
- ✓ Atsisakykite ir pasmerkite bet koki sukčiavimą ar manipuliavimą rezultatais, visada pasisakydami už sąžiningą sportą;
- ✓ Laikykite sportinės veiklos kolegas partneriais taip kartu prisidedant prie jų treniruojamų sporto šakų / disciplinų raidos, plėtros;
- ✓ Palaikykite palankius visų besitreniruojančių santykius;
- ✓ Pateikite ir skleiskite moralės ir etikos pavyzdį visiems sportuojantiems, o ypač jaunesniems žmonėms;
- ✓ Skatinkite etikos vertybes, kuriomis grindžiamos visų amžiaus grupių sportinė veikla bei jų gyvenimas;
- ✓ Atsisakykite naudoti bet kokias draudžiamas medžiagas ar metodus, dirbtinai gerinančius sportininkų rezultatus, neatitinkančių medicinos etikos ar įprastų mokslinių duomenų, naudojimo bei griežtai laikykitės visų galiojančių antidopingo taisyklių ir metodų;
- ✓ Nenaudokite treniruočių metodų, praktikos ar taisyklių, galinčių pakenkti sportininkų sveikatai ir gerovei, taip pat įvertinkite ir atsižvelkite į augimo ir vystymosi stadijas, siekdami suteikti pakankamą mitybos, laisvalaikio ir atsigavimo laiką ir integruodami sportinės veiklos sistemą su mokykla, universitetu bei kitu ugdymu ar socialine veikla.
- ✓ Venkite bet kokių situacijų, kurios gali sukelti interesų konfliktus. Interesų konfliktais suprantami atvejai, kai egzistuoja arba gali susidaryti privatūs ar asmeniniai interesai, dėl kurių gali kilti abejonių dėl jūsų sąžiningumo ir nepriklausomumo atliekant savo pareigas;
- ✓ Laikykitės savo organizacijos / federacijos Sporto etikos kodekso, kurį patvirtino atstovaujanti asociacija toje srityje, kuriai priklauso jūsų profesinė veikla.

Teisėjai ir arbitrai

- ✓ Gerbkite ir sąžiningai vykdykite bei prižiūrėkite technines žaidimo ar varžybų taisykles, taip prisidėdami prie jų tolimesnės plėtros;
- ✓ Atsisakykite ir pasmerkite sukčiavimą ar manipuliavimą rezultatais, visada pasisakydami už sąžiningą sportą;
- ✓ Gerbkite sporto agentus, su kuriais tenka susidurti, bendrauti;
- ✓ Vykdykite savo pareigas visa apimtimi, laisvai, nepriklausomai ir nešališkai, informuodami kompetentingas institucijas apie visas situacijas, dėl kurių gali kilti abejonių dėl puoselėjamų ir saugomų etikos vertybių;
- ✓ Gerbkite savo komandos, bendros veiklos draugus, skatindami palankius ir palaikančius santykius tarp visų, taip pat prisidėdami prie bendrų vykdomos sportinės veiklos tikslų;
- ✓ Net ir privačiame gyvenime sukurkite viešą etiško elgesio pavyzdį visiems, ypač jaunesniems žmonėms;
- ✓ Taikykite tinkamą svertą priimdami sprendimus ir būdami nešališki pagal savo sprendimo kriterijus;
- ✓ Priimkite ramią, tvirtą ir teisingą poziciją, skatinančią lygybę;
- ✓ Venkite bet kokių situacijų, kurios gali sukelti interesų konfliktus. Interesų konfliktais suprantami atvejai, kai egzistuoja arba gali susidaryti privatūs ar asmeniniai interesai, dėl kurių gali kilti abejonių dėl jūsų sąžiningumo ir nepriklausomumo atliekant savo pareigas;
- ✓ Laikykitės savo organizacijos Sporto etikos kodekso, kurį patvirtino atstovaujanti asociacija toje srityje, kuriai priklauso jūsų profesinė veikla.

Gydytojai ir sportininkų sveikatos specialistai

- ✓ Užtikrinkite sportininkų privatumą ir nesidalinkite medicinine informacija be jų specialaus leidimo, sutikimo;
- ✓ Pasidalinkite su tėvais ar globėjais medicinine informacija ir konkrečiais klausimais apie jūsų prižiūrimų vaikų ir besimokančiųjų sveikatą;
- ✓ Pagal įstatymų nuostatas visada ir prireikus, lojaliai bei patikimai pateikite gydytojams medicininę informaciją;

- ✓ Gerbkite praktikuojančio sporto gydytojo, specialisto savarankiškumą;
- ✓ Atsisakykite naudoti bet kokias draudžiamas medžiagas ar metodus, dirbtinai gerinančius sportininkų rezultatus, neatitinkančių medicinos etikos ar įprastų mokslinių duomenų, naudojimo, laikantis galiojančių antidopingo taisyklių, ir metodų;
- ✓ Nenaudokite treniruočių metodų, praktikos ir taisyklių, galinčių pakenkti sportininkų sveikatai ir gerovei, taip pat įvertinkite ir atsižvelkite į sportininkų augimo ir vystymosi stadijas;
- ✓ Pirmiausia, apsvarstykite sportininkų žaizdų gijimą ir geriausią bei greitesnį pasveikimą, prireikus pasitelkdami specialistų, turinčių pripažintų žinių ir patirties šia tema, pagalbą;
- ✓ Gydydami sportininkus, nediskriminuokite jų dėl socialinių ar politinių pažiūrų, kultūros, tautybės, religijos, pilietybės, rasės ar bet kokios kitos socialinės diskriminacijos formos;
- ✓ Pateikite sportininkams visą informaciją apie taikomus gydymo metodus, vaistų vartojimą ir galimas jų pasekmes ar padarinius;
- ✓ Remdamiesi sportininko sveikata ir saugumu, atsakingai priimkite sprendimą, rekomendaciją, kada jis gali atnaujinti treniruotes, rungtynes ar varžybas;
- ✓ Venkite pakenkti jauno sportininko fizinei, psichologinei ir socialinei gerovei, kiek tai nuo jūsų priklauso, užtikrinkite tinkamą mitybą, laisvalaikį ir atsistatymą bei integruokite juos į mokyklos, universiteto ir socialinės veiklos sistemą;
- ✓ Kaip vyriausiasis gydytojas ar sveikatos specialistas, atsakingas už sportininkus, kartu su vadovais ir technikais prisiimkite atsakomybę už pastarųjų sveikatą, fizinį vientisumą ir gerovę;
- ✓ Atsisakykite ir pasmerkite sukčiavimą ar manipuliavimą rezultatais, visada pasisakydami už sąžiningą sportą.
- ✓ Venkite bet kokių situacijų, kurios gali sukelti interesų konfliktus. Interesų konfliktais suprantami atvejai, kai egzistuoja arba gali susidaryti privatūs ar asmeniniai interesai, dėl kurių gali kilti abejonių dėl jūsų sąžiningumo ir nepriklausomumo atliekant savo pareigas;
- ✓ Laikykitės Sporto etikos kodekso, kurį patvirtino atstovaujanti asociacija toje srityje, kuriai priklauso jūsų profesinė kategorija.

Sporto organizacijų vadovai ar sporto vadybininkai

- ✓ Veikite, pirmiausia, atsižvelgdami į bendruomenių interesus ir paslaugų teikimą būtent bendruomenės interesams, laikydamiesi principų, nustatytų bendruomenės įstatuose ar nuostatose – *Atstovavimas bendruomenės interesams*;
- ✓ Laikytis įstatymų ir Sporto etikos kodekso, kurios discipliną organizuojantis ir reguliuojantis organas įgyvendina kaip savo vidaus taisyklių dalį – *Teisėtumas*;
- ✓ Būkite teisingi ir nešališki visų piliečių atžvilgiu, elkitės vadovaudamiesi neutralumo – *Nešališkumo principas*;
- ✓ Nediskriminuokite nė vieno piliečio dėl rasės, lyties, kalbos, religinės ar politinės ideologijos, socialinių ar ekonominių sąlygų – *Lygybė*;
- ✓ Reikalauti iš savo narių tik to, kas yra jų pareiga dėl jų narystės atitinkamoje veikloje – *Proporcingumas*;
- ✓ Veikite pagal sąžiningumo principą bendruomenės, siekiančios skatinti sportinę veiklą, labai ir skatinkite visų dalyvavimą visais lygmenimis sporto asociacijose – *Bendradarbiavimas*;
- ✓ Stenkitės su savo nariais skleisti informaciją apie jūsų puoselėjamą veiklą – *Informacija ir Kokybė*.
- ✓ Visada elkitės lojaliai, palaikydami vieni kitus ir bendradarbiaudami – *Lojalumas*;
- ✓ Darbus organizuokite ir sprendimus priimkite vadovaudamiesi sąžiningumo ir charakterio vientisumo principais – *Sąžiningumas*;
- ✓ Elkitės atsakingai ir kompetentingai, aktyviai dalyvaudami įgyvendinant institucijos, kuriai priklausote, tikslus – *Atsakomybė*;
- ✓ Jokiu būdu nedarykite niekinančių pareiškimų apie kitų asociacijų ar sporto organizacijų nuopelnus ar įvertinimus, taip pat apie vadovus, sportininkus, trenerius, teisėjus ir kitus, su sportu susijusius asmenis;
- ✓ Skatinkite ir girkite kitų direktorių ar vadovų, sportininkų, trenerių, teisėjų ir kitų, su sportu susijusių asmenų, pavyzdžius, taip pat jūsų narių, sporto asociacijų ar jūsų vadovaujamų įmonių, gerąją praktiką ir etišką elgesį;

- ✓ Laikykitės aktyvios pozicijos kovoje su dopingu, elkitės prevenciškai, propaguodami sportininkų ir jų pagalbinio personalo teises ir pareigas, taip pat atsisakydami daryti spaudimą profesionalams (gydytojams ar kitiems), siekiant pagerinti sportininkų ir jų komandų narių rezultatus;
- ✓ Laikykitės techninių sporto taisyklių ir prisidėkite prie jų sklaidos, žinių ir kokybės gerinimo;
- ✓ Gerbkite sporto teisėjų, arbitrų, chronometruotojų, varžybų prižiūrėtojų ir kitų rungtynių ar varžybų nuostatų įgyvendintojų sprendimus;
- ✓ Nesiimkite jokių veiksmų arba susilaikykite nuo tokių veiksmų, pavyzdžiui, nuo viešų pareiškimų, skatinančių išpuolius prieš sportą arba diskriminuojančių bet kokius sportuojančius asmenis;
- ✓ Venkite per daug vertinti, ypač jaunesnių asmenų, titulų / apdovanojimų skyrimą suteikiant reikšmę, kaip pagrindiniam bet kurio sporto žaidimo ar varžybų tikslui;
- ✓ Dirbdami kartu su treneriais, nenaudokite treniruočių metodų, praktikos ar taisyklių, galinčių pakenkti sportininkų sveikatai ir gerovei, taip pat tinkamai ir atsakingai įvertinkite augimo ir vystymosi stadijas bei atsižvelkite į jas, siekdami užtikrinti tinkamą mitybą, laisvalaikio ir atsigavimo bei sistemos integravimo į mokyklos, universiteto ir socialinę veiklą;
- ✓ Atsisakykite ir pasmerkite sukčiavimą ar manipuliavimą rezultatais, visada pasisakydami už sąžiningą sportą;
- ✓ Venkite bet kokių situacijų, kurios gali sukelti interesų konfliktus. Interesų konfliktais suprantami atvejai, kai egzistuoja arba gali susidaryti privatūs ar asmeniniai interesai, dėl kurių gali kilti abejonių dėl jūsų sąžiningumo ir nepriklausomumo atliekant savo pareigas.

Sporto federacijos

- ✓ Įgyvendinkite etikos reglamentus ir standartus savo vidaus teisinėje sistemoje;
- ✓ Skatinkite priemones, kurios prisideda prie visų jūsų organizacijoje vykdomų veiklų, veiksmų demokratizavimo ir skaidrumo;

- ✓ Atsisakykite ir pasmerkite sukčiavimą ar manipuliavimą rezultatais, visada pasisakydami už sąžiningą sportą;
- ✓ Įsteikite Sporto etikos tarybą, kuri pripažintų tų sportuojančių asmenų, kurie yra susiję su jūsų sporto disciplinomis (be kita ko, sportininkų, klubų, sporto asociacijų), etišką elgesį, kuris gali sukurti būdus ir priemones užtikrinančias pagarbą sporto principams, sporto etiką ir sankcijas už bet kokius pažeidimus, susijusius su nepagarbiais veiksmais ir sporto etikos principų pažeidimais;
- ✓ Vykdykite sporto etikos vertybių kampanijas, kuo labiau jas propaguodami vidinėje ir išorinėje žiniasklaidoje;
- ✓ Užmegzkite ilgalaikius institucinius santykius su sporto organizacijomis, propaguojančiomis gerąją sporto etikos praktiką;
- ✓ Nustatykite savo įstatuose ar nuostatuose taisykles, numatančias, kad einantys pareigas prisiektų laikytis Sporto etikos kodekso taisyklių arba bet kokio atitinkamo kodekso, sukurto jūsų sporto federacijoje;
- ✓ Planuokite ir nustatykite tinkamas varžybų ar rungtynių sistemas savo sportininkų, ypač jaunesnių, tinkamai raidos būklei, taip prisidedant prie visapusiško tobulėjimo ir tokiu būdu išvengiant ankstyvo sveikatos specialistų poreikio;
- ✓ Užtikrinkite, kad ir kiti asmenys užsiimantys sportine veikla ar susiję su sportu laikytųsi nustatytų principų.

Asociacijos, klubai, kolektyvai ir sporto draugijos

- ✓ Leiskite savo partneriams ir sportuojantiems susipažinti su renginiams ir varžyboms taikomais reglamentais, techninėmis ir sporto taisyklėmis;
- ✓ Elkitės su visais sportininkais vienodai teisingai ir sąžiningai;
- ✓ Užmegzkite ilgalaikius institucinius santykius su sporto organizacijomis, propaguojančiomis gerąją sporto etikos praktiką;
- ✓ Įtraukite jaunesnių sportininkų tėvus ar globėjus į jų treniruočių ir varžybų planavimą ir sprendimus;

- ✓ Užkirskite kelią ir imkitės drausminančių priemonių prieš nesportinį ir neetišką sporto agentų ir bendrininkų elgesį;
- ✓ Vykdykite kampanijas visomis priemonėmis, veiksmais ir praktika, susijusia su sporto etika, ir skatinkite jas vidaus ir išorės žiniasklaidoje;
- ✓ Atsisakykite ir pasmerkite sukčiavimą ar manipuliavimą rezultatais, visada pasisakydami už sąžiningą sportą;
- ✓ Nustatykite savo įstatuose ar nuostatuose, taisykles, numatančias etikos vertybių propagavimą ir gerbimą sporte;
- ✓ Planuokite ir nustatykite tinkamas varžybų sistemas savo sportininkų, ypač jaunesnių, tinkamai raidos būklei, taip prisidedant prie visapusiško tobulėjimo ir tokiu būdu išvengiant ankstyvo sveikatos specialistų poreikio.

Sporto / verslo atstovai

- ✓ Išsaugokite savo klientų asmeninio gyvenimo privatumą, neskleiskite jokių faktų apie jų asmeninį profesinį gyvenimą, kurie jums tapo žinomi dėl jūsų atliekamų pareigų;
- ✓ Sąžiningai vykdykite savo veiklą ir elkitės pagarbiai su visais, su sportu susijusiais, asmenimis, su kuriais palaikote profesinius santykius;
- ✓ Atlikdami savo profesinę veiklą elkitės teisingai, nuoširdžiai, aiškiai ir objektyviai bendraudami su visais, su sportu susijusiais, asmenimis;
- ✓ Apsaugokite savo klientų interesus laikydamiesi įstatymų teisingumo ir sąžiningumo principų, taip užmegzdami veiksmingus teisinius santykius.
- ✓ Gerbkite savo verslo partnerių ir trečiųjų šalių teises. Visų pirma, turėtumėte gerbti profesionalių kolegų sutartinius santykius ir susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, dėl kurių klientai gali pasitraukti iš trečiųjų šalių;
- ✓ Pripažinkite klubų veiklą, kaip sporto etikos propagavimo priemonę su sportu susijusiems asmenims;
- ✓ Venkite bet kokių situacijų, kurios gali sukelti interesų konfliktus. Interesų konfliktais suprantami atvejai, kai egzistuoja arba gali susidaryti privatūs ar asmeniniai interesai, dėl kurių gali kilti abejonių dėl jūsų sąžiningumo ir nepriklausomumo atliekant savo pareigas;

- ✓ Laikykitės bendrųjų principų, įtvirtintų Sporto etikos kodekse

Žiūrovai ir sporto aistruoliai

- ✓ Puoselėkite ir aiškiai nusistatykite etiškai teisingą santykį tarp savęs ir kitų, su sportu susijusių asmenų ar kolektyvinių organų;
- ✓ Nenaudokite veikslių savo santykiuose su kitais sportuojančiais asmenimis ar kolektyviniais organais, kurie yra:
- ✓ Smurtinio pobūdžio, nesvarbu, ar tai būtų socialinis, psichologinis ar fizinis pobūdis;
- ✓ Nepagarbus ar įžeidžiantis elgesys sporto varžybose, rungtynėse ar už jų ribų, laikykitės geros etikos praktikos išreiškiant savo požiūrį apie kitus sportuojančius asmenis;
- ✓ Nesielkite įžeidžiančiai sportuojančių asmenų seksualinės orientacijos, socialinės padėties, etninės priklausomybės, religijos ar rasės atžvilgiu;
- ✓ Laikykitės bendrųjų principų, įtvirtintų jūsų sporto šakos Sporto etikos kodekse.

Savanoriai

- ✓ Atliekamą savanorišką veiklą vykdykite atsakingai, kilniai, nesavanaudiškai, vedami pilietinės pareigos bei palaikydami tuos, kuriems savanoriaujate.
- ✓ Savanoriaudami atskleiskite savo dosnumą, solidarumą, altruizmą, užuojautą ir atsidavimą;
- ✓ Bendradarbiaukite su visomis įstaigomis ir valdžios institucijomis, dalyvaujančiomis jūsų palaikomoje sporto veikloje ar jos dalyje;
- ✓ Laikykitės etikos principų, įtvirtintų veikloje, kurioje dalyvaujate;
- ✓ Laikykitės ir vykdykite taisykles, reglamentuojančias organizacijos, kurioje savanoriaujate veiklą;
- ✓ Gerbkite organizaciją ir ją remiančias organizacijas, nesiekiant savanaudiškų paskatų;
- ✓ Įsisąmoninkite, gerbkite ir ginkite asmens garbę ir orumą, pasmerkdami bet kokią gestą ar žodį, skatinantį rasizmą, ksenofobiją ar bet kokią diskriminaciją;
- ✓ Įsisąmoninkite sociokultūrinę tikrovę, skatindami bendrystę ir draugystę;

- ✓ Susilaikykite nuo bet kokio rizikingo elgesio, pavyzdžiui, rūkymo, narkotikų vartojimo ar alkoholinių gėrimų vartojimo;
- ✓ Savo elgesiu propaguokite vertybes ir etikos principus.

Laidų sporto tema organizatoriai ir (arba) rengėjai

- ✓ Laikykitės bendrųjų principų, įtvirtintų Sporto etikos kodekse;
- ✓ Savo vidaus teisinėje sistemoje įtvirtinkite su šiais principais susijusius reglamentus ir standartus;
- ✓ Skatinkite visas praktikas, kurios prisideda prie visų jūsų renginių metu vykdomų veiksmų demokratizavimo ir skaidrumo;
- ✓ Atsisakykite ir pasmerkite sukčiavimą ar manipuliavimą rezultatais, visada pasisakydami už sąžiningą sportą;
- ✓ Sukurkite sporto etiką stiprinančias sporto paskatas, ypač skiriant premijas už reitingus ir taškų surinkimą, sportininkų, klubų, asociacijų ar sporto draugijų naudai;
- ✓ Įsteikite Sporto etikos tarybą, kuri pripažintų sportuojančių asmenų etišką elgesį, susijusį su jų sporto disciplina, taip užtikrinant pagarbą sporto principams ir sporto etikai bei sankcionuojant bet kokius pažeidimus, susijusius su nepagarbiais veiksmais sportininkų asmenų atžvilgiu;
- ✓ Vykdykite sporto etikos kampanijas, kuo daugiau ir plačiau jas skleiskite, ypač savo svetainėse;
- ✓ Nustatykite savo įstatuose ar nuostatuose taisykles, pagal kurias vadovaujamas pareigas einantis asmenys galėtų duoti priesaiką laikytis Sporto etikos kodekso ar bet kurio kito atitinkamo kodekso, įtvirtinančio etikos principus, taisykles;
- ✓ Siekite užmegzti ilgalaikius institucinius santykius su sporto organizacijomis, propaguojančiomis gerąją sporto etikos praktiką.

Žiniasklaida

- ✓ Tinkamai aprašykite ir skleiskite temas (problemas), kurios naujienose ir pranešimuose kalba apie objektyvumą ir lygybę tarp sportuojančių asmenų ir jų grupių;

- ✓ Neskelbkite nuomonės ar mąstymo būdų, kurie neigtų prielaidą, jog visi sportuojantys asmenys turi lygias teises ir pareigas;
- ✓ Neiškreipkite ir neslėpkite svarbios informacijos apie faktus, kurie gali prieštarauti sportinei tiesai;
- ✓ Skatinkite ir kiek įmanoma skleiskite gerąją praktiką sporto etikos srityje tiek žaidimų, sporto varžybų, rungtynių, tiek visų gyvenimo sričių atžvilgiu, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai susijusios su sportu;
- ✓ Saugokite visų, su sportu susijusių, asmenų privatų gyvenimą ir neatskleiskite asmens duomenų ar informacijos, o neteisingai paskleisdami, kuo išsamiausiai ir veiksmingiausiai būdais atkurkite faktų tiesą;
- ✓ Parenkite įsipareigojimą dėl sporto etikos principų laikymosi, kurį pasirašytų žiniasklaidos įstaigų vadovai ir jų darbuotojai.

Apibendrinimas

Nevyriausybines sporto organizacijos pasižymi gero valdymo principų įgyvendinimo lygmens įvairove. Ypatingai atkreiptinas dėmesys į esamą didelį gero valdymo principų įgyvendinimo lygmens skirtumą sporto organizacijose. Tikėtina, jog esamam gero valdymo principų lygiui įtakos turi tikrai ne vien skirtingos finansinės sporto organizacijų galimybės ar sporto šakos populiarumas, bet ir skirtingas jų vadovų požiūris į sporto organizacijų valdymą, sukaupta praktinės veiklos patirtis ir siekis bei elgsena tobulinti organizacijos valdymo procedūras.

Reikia pažymėti, jog gerasis valdymas tai koncepcija, kuri sąlygoja efektyvią ir etišką sporto organizacijos valdymą. Nepaisant to sporto organizacijos susiduria su įvairiais etiniais iššūkiais. Siekiant išspręsti šias problemas, etikos kodeksai tampa vis populiariais instrumentais. Tačiau lieka daug klausimų dėl jų veiksmingumo. Ypač trūksta žinių apie jų formą ir turinį bei apie šių ypatybių įtaką šių etikos kodeksų veiksmingumui. Organizacijai augant, auga ir atidaus jos veiklos nagrinėjimo mastas, todėl viena iš svarbiausių organizacijos vadovybės pareigų yra skatinti laikytis aukščiausių etinio ir profesinio elgesio standartų. Šis rekomendacijų sąvadas galėtų būti puikus pirmas žingsnis keičiant sporto organizacijos supratimą apie etiką sporte bei prisidėti prie platesnio gerojo valdymo principų taikymo sporto sektoriuje masto.